

Lieta C-106/24**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Saņemšanas datums:**

2024. gada 8. februāris

Iesniedzējtiesa:*Hof van Cassatie* (Kasācijas tiesa, Beļģija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2024. gada 25. janvāris

Prasītājs:

OV

Atbildētāja:*WEAREONE.WORLD BV***Pamatlietas priekšmets**

Pamatlieta attiecas uz iespējamu autortiesību pārkāpumu saistībā ar prasītāja, kura dzīvesvieta ir Nīderlandē, jaunrades darbiem, kas tika radīti pēc kāda Beļģijas uzņēmuma pieprasījuma. Jautājums ir par to, vai ir piemērojamas Nīderlandes vai Beļģijas tiesības, lai noskaidrotu, kam pieder autortiesības.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam attiecas uz jēdzienu “līgumsaistības” Romas konvencijas par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (turpmāk tekstā – “Romas konvencija”), un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (turpmāk tekstā – “Regula Roma I”), kas ir spēkā kopš 2009. gada beigām, izpratnē. Iesniedzējtiesai rodas jautājums par to, vai šī konvencija un šī regula ir piemērojama, lai noteiktu piemērojamos tiesību aktus autortiesību īpašnieka noteikšanai attiecībā uz darbu, kas radīts, izpildot uzņēmuma līgumu.

Prejudiciālais jautājums

Vai Romas konvencijas 1. panta 1. punkts un Regulas Roma I 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jautājums par autortiesību īpašumtiesībām uz darbu, kas ir radīts, izpildot darba līgumā vai uzņēmuma līgumā paredzētās saistības, proti, par to, kas ir sākotnējais tiesību īpašnieks un vai un kādā apmērā šīs tiesības ir nododamas tiesību pārņēmējam, ir aplūkojams saistībā ar jēdzienu “līgumsaistības”?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Konvencija par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām, kura atvērta parakstīšanai Romā 1980. gada 19. jūnijā (80/934/EEK) (OV 1980, L 266, 1. lpp.).

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV 2008, L 177, 6. lpp.).

Atbilstošās valsts tiesību normas

Beļģijas tiesības

Wetboek van economisch recht [Saimniecisko tiesību kodeksa] XI.165. panta 2. punkts

Wet van 16 juli 2004 houdende het wetboek van internationaal privaatrecht [2004. gada 16. jūlija Likuma, ar kuru ievieš Starptautisko privāttiesību kodeksu], 2. un 93. pants

Nīderlandes tiesības

Auteurswet 1912 [1912. gada Autortiesību likuma] 8. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītājs pamatlietā, kas dzīvo Nīderlandē, kopš 2009. gada katru gadu izstrādāja tādus jaunrades darbus kā logotipus, galvenās skatuves un festivāla dekorācijas atbildētājam, Beļģijas sabiedrībai, kas, cita starpā, ir festivāla *Tomorrowland* rīkotāja. Prasītājs to darīja, izpildot mutiski slēgtos pasūtījumu līgumus.
- 2 2017. gadā atbildētāja izbeidza sadarbību pēc strīda par autortiesībām uz jaunrades darbiem. Šīs autortiesības ietver mantiskās tiesības (tostarp tiesības izmantot darbu un, piemēram, to reproducēt un izplatīt) un personiskās autortiesības (piemēram, tiesības norādīt vārdu). Abu veidu autortiesību pārkāpuma dēļ prasītājs pieprasīja zaudējumu atlīdzināšanu attiecīgi

EUR 2 200 000 un EUR 225 000 apmērā *Ondernemingsrechtbank Antwerpen* [Antverpenes Uzņēmējdarbības lietu tiesā, Beļģijā].

- 3 *Ondernemingsrechtbank Antwerpen*, pamatojoties uz Beļģijas tiesību aktiem, nolēma, ka atbilstoši Beļģijas tiesību aktiem īpašumtiesības uz jaunrades darbiem ir nodotas atbildētājam un ka prasītājs nav pierādījis, ka viņam ir personiskās autortiesības.
- 4 Apelācijas tiesvedībā *Hof van Beroep Antwerpen* [Antverpenes apelācijas tiesa, Beļģija] nosprieda, ka autortiesību īpašumtiesības ir jānosaka, pamatojoties uz Romas konvenciju un Regulu Roma I. No Romas konvencijas 4. panta 1. un 2. punkta un Regulas Roma I 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izriet, ka ir piemērojami Nīderlandes tiesību akti, konkrēti (Nīderlandes) *Auteurswet* [Autortiesību likuma] 8. pants. Atbilstoši šim pantam uzņēmums, kas “publisko darbu kā savas izcelsmes darbu”, tiek uzskatīts par šī darba radītāju. Tādējādi šī norma paredz “fiktīvu autorību” no darba radīšanas brīža. Līdz ar to atbildētāja ir uzskatāma par jaunrades darbu fiktīvo radītāju, un tāpēc tai pieder attiecīgās mantiskās tiesības. Turklāt Nīderlandes Autortiesību likuma 8. pants izslēdz arī to, ka prasītājs varētu atsaukties uz personiskajām autortiesībām.
- 5 Prasītājs attiecīgi par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 6 Prasītājs uzsver, ka gan Romas konvencija, gan Regula Roma I būtībā nosaka, ka tās ir piemērojamas “līgumsaistībām” attiecībā uz faktiem, kam ir saistība ar dažādu valstu tiesību aktiem. Tomēr, pēc prasītāja domām, intelektuālā īpašuma tiesību izcelsmi, pastāvēšanu, būtību, raksturu, saturu, pieejamību, nododamību un izbeigšanos regulē šo tiesību lietu tiesību aspekti, nevis līgumsaistības, kas ir noteiktas attiecībā uz šīm tiesībām. Saistībā ar šiem lietu tiesību aspektiem tika piemēroti Beļģijas *Wetboek van internationaal privaatrecht* [Starptautiskā privāttiesību kodeksa, turpmāk tekstā – “SPK”] tiesību akti, nevis Romas konvencija vai Regula Roma I.
- 7 Prasītājs norāda uz SPK 93. panta pirmo daļu, saskaņā ar kuru intelektuālā īpašuma tiesības ir pakļautas tās valsts tiesību aktiem, kuras teritorijā tiek pieprasīta īpašuma aizsardzība. Viņš atsaucas arī uz SPK 94. panta 1. punktu. Atbilstoši tam, tiesības, kas ir nosakāmas, pamatojoties uz šo likumu, ir izšķirošas attiecībā uz intelektuālo īpašumtiesību pastāvēšanu un jautājumu par šo tiesību īpašniekiem. Prasītājs pieprasīja savu autortiesību aizsardzību Beļģijā (kur tās tika izmantotas festivālos), tādējādi, viņaprāt, ir piemērojami Beļģijas tiesību akti. Tā kā *Hof van Beroep* nolēma, ka ir piemērojamas Nīderlandes autortiesības, prasītājs norāda, ka *Hof van Beroep* cita starpā ir pārkāpusi SPK 93. panta pirmo daļu un 94. panta 1. punktu.
- 8 Attiecībā uz personiskajām autortiesībām prasītājs jo īpaši uzsver, ka atbilstoši Beļģijas autortiesību likumam tās nav nododamas (Saimniecisko tiesību kodeksa

XI.165. panta 2. punkts). Tādējādi viņš no Beļģijas tiesību aktiem izsecina neatņemamas personiskās autortiesības. Tādējādi *Hof* esot pārkāpusi attiecīgos Beļģijas tiesību aktus, nospriežot, ka viņam nepieder nekādas personiskās autortiesības atbilstoši Nīderlandes [Autortiesību likuma] 8. pantam.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 9 Iesniedzējtiesa atsaucas uz Eiropas Savienības Tiesas pastāvīgo judikatūru attiecībā uz “līgumsaistību” jēdzienu Romas konvencijas 1. panta 1. punkta un Regulas Roma I 1. panta 1. punkta izpratnē. Atbilstoši šai judikatūrai šis jēdziens ir jāinterpretē autonomi, ņemot vērā Romas konvencijas un Regulas Roma I sistēmu un mērķus (spriedums, 2016. gada 21. janvāris, *Ergo Insurance*, C-359/14 un C-475/14, EU:C:2016:40, 43. punkts, skat. attiecīgi spriedumu, 2020. gada 24. novembris, *Wikinghof*, C-59/19, EU:C:2020:950, 25. punkts).
- 10 Attiecībā uz Romas konvencijas sistēmu un mērķiem iesniedzējtiesa atsaucas uz *M. Guiliano* un *P. Lagarde* ziņojumu par Romas konvenciju (OV 1980, C 282, 1. lpp.), kurā attiecībā uz Romas konvencijas 1. panta 1. punktu ir norādīts: “Pirmkārt, šie noteikumi acīmredzami neattiecas uz lietu tiesībām un intelektuālo īpašumtiesību jomu, jo Konvencija attiecas tikai uz līgumsaistībām piemērojamiem tiesību aktiem. Šis precizējums bija tieši iekļauts vienā no sākotnējā provizorisksā projekta pantiem. Grupa tomēr uzskatīja par lieku atkārtot šo precizējumu esošajā tekstā, it īpaši tāpēc, ka šajā gadījumā būtu nepieciešams norādīt uz atšķirībām, kas pastāv starp dažādām Kopienas dalībvalstu tiesību sistēmām.”
- 11 Attiecībā uz Regulu Roma I iesniedzējtiesa atsaucas uz Eiropas *Max Planck Group for Conflict of Laws in Intellectual Property* 2007. gada 4. janvāra piezīmēm par šīs regulas priekšlikumu [*Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation on the Law Applicable to Contractual Obligations (“Rome I”) of December 15, 2005 and the European Parliament Committee on Legal Affairs’ Draft Report on the Proposal of August 22, 2006*]. Tajās tiek precizēts, ka jautājumus, kas attiecas uz intelektuālā īpašuma tiesībām, bet ir cieši saistīti ar līgumu par šīm tiesībām, piemēram, tiesību nodošanu, nosacījumus, ar kādiem drīkst piešķirt nodošanu vai licenci, vai to, ka nodošanu vai licenci drīkst pieprasīt no trešām personām, reglamentē nevis līgumam piemērojamiem tiesību akti, bet gan tās valsts tiesību akti, kurā tiek pieprasīta aizsardzība.
- 12 Atbilstoši šim viedoklim ir secināms, ka jautājums par to, kam pieder autortiesības uz darbu, kas ir radīts pēc uzņēmuma līguma, un vai šīs tiesības ir nododamas, ir lietu tiesību jautājums, kas neietilpst ne Romas konvencijas, ne Regulas Roma I materiālajā piemērošanas jomā.
- 13 Tomēr šāda nostāja tiek apspriesta dažādās dalībvalstīs. Juridiskajā literatūrā arī tiek pausts viedoklis, ka sākotnējās īpašumtiesības nosaka līgums, jo tās ir cieši saistītas ar līgumsaistībām, kuru izpildei darbs tika radīts. Līdz ar to jautājums par

īpašumtiesībām šī viedokļa ietvaros būtu aplūkojams saistībā ar jēdzienu “Īgumsaistības” Romas konvencijas 1. panta 1. punkta un Regulas Roma I 1. panta 1. punkta izpratnē. Ņemot vērā šīs debates, iesniedzējtiesa uzskata, ka Romas konvencijas 1. panta 1. punkta un Regulas Roma I 1. panta 1. punkta interpretācija nav tik acīmredzama, lai nerastos pamatotas šaubas, un tādējādi uzdod prejudiciālo jautājumu.

DARBA VERSIJA